

Quickscan Natuur – EVZ Beeksche Waterloop Zuid

In het kader van de Omgevingswet

Quickscan Natuur – EVZ Beeksche Waterloop Zuid

In het kader van de Omgevingswet

Door:

In opdracht van:

Waterschap de Dommel

Datum:

19-07-2024

Status: definitief

Colofon

Door:

Natuurlijk Marcel, Land, Water en Ecologie
Pastoor v.d. Heuvelstraat 28
5735 GE Aarle-Rixtel

+31 6 827 455 58

info@natuurlijkmarcel.nl

In opdracht van:
Waterschap De Dommel
Wim Cardinaal
Postbus 373
5280 AJ Boxtel

Datum:

19-07-2024

Projectnummer: P085607

De auteur(s) is/zijn niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van auteur(s); opdrachtgever vrijwaart auteur(s) voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

©

Het copyright van deze publicatie is voorbehouden aan de auteur(s). Niets uit deze publicatie mag op enigerlei wijze worden vermenigvuldigd zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s), noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd. Het is de opdrachtgever toegestaan vrijelijk kopieën van deze publicatie in zijn geheel te maken.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Doel van het onderzoek	4
1.3	Onderzoeksvragen	4
1.4	Leeswijzer	5
2.	Projectomschrijving	6
2.1	Ligging en kenmerken van het plangebied	6
2.2	Werkzaamheden en planning	7
3.	Onderzoeksmethode	8
3.1	Bureaustudie	8
3.2	Veldbezoek	8
3.3	Opzet quickscan	8
3.4	Ecologisch deskundige	10
4.	Toetsing Omgevingswet > soortbescherming	11
4.1	Vaatplanten, (korst)mossen en schimmels	11
4.2	Vleermuizen	14
4.3	Grondgebonden zoogdieren	14
4.4	Broedvogels	18
4.5	Reptielen	21
4.6	Amfibieën	21
4.7	Vissen	23
4.8	Ongewervelden	23
4.9	Invasieve Exoten	25
5.	Toetsing Omgevingswet > Natura 2000 activiteiten	27
6.	Toetsing Natuurnetwerk Nederland	28
7.	Toetsing Houtopstanden	29
8.	Conclusies en samenvatting	30
9.	Bronnen	33
Bijlage 1	Maatregelen EVZ – Beeksche Waterloop zuid	
Bijlage 2	Waarnemingen 10 juli 2024	
Bijlage 3	Fotocollage huidige situatie	

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Waterschap De Dommel is voornemens plannen te maken voor de resterende opgave voor de ecologische verbindingszone (EVZ) Beeksche Waterloop Zuid (Nuenen).

Een ecologische verbindingszone is een nieuwe natuurstrook langs een beek of sloot. De groene strook heeft als doel natuurgebieden met elkaar te verbinden zodat planten en dieren meer leefruimte krijgen. Dat is goed voor de biodiversiteit en de waterkwaliteit.

De locatie voor deze ecologische verbindingszone bevindt zich in Nuenen langs de Beeksche Waterloop, tussen de het Wilhelminakanaal en de Duykenpaalse Heiweg (Figuur 1). Op een traject van 3300 meter wil waterschap De Dommel haar gronden natuurvriendelijk inrichten.

De voorgenomen ingrepen zijn nog niet in detail bekend, doch zullen waarschijnlijk bestaan uit onder andere:

- Enkelzijdige inrichting EVZ zone, mogelijk door deels verleggen van de beek.
- Maximale breedte van 25 meter. Aan welke kant is nog niet duidelijk.
- Enkelzijdige inrichting t.b.v. Beheer & Onderhoud.
- Realisatie van enkele poelen en/of het verder uitdiepen en vergroten van poelen.
- Aanbrengen beplanting.

1.2 Doel van het onderzoek

Deze quickscan dient als onderbouwing in het kader van de procedures van de Omgevingswet (hierna Ow). Deze wet voorziet sinds 2024 onder andere in de bescherming van natura 2000 gebieden, het natuur netwerk Nederland en Noord-Brabant, houtopstanden en planten- en diersoorten.

Het doel van de quickscan natuur is om inzicht te krijgen in;

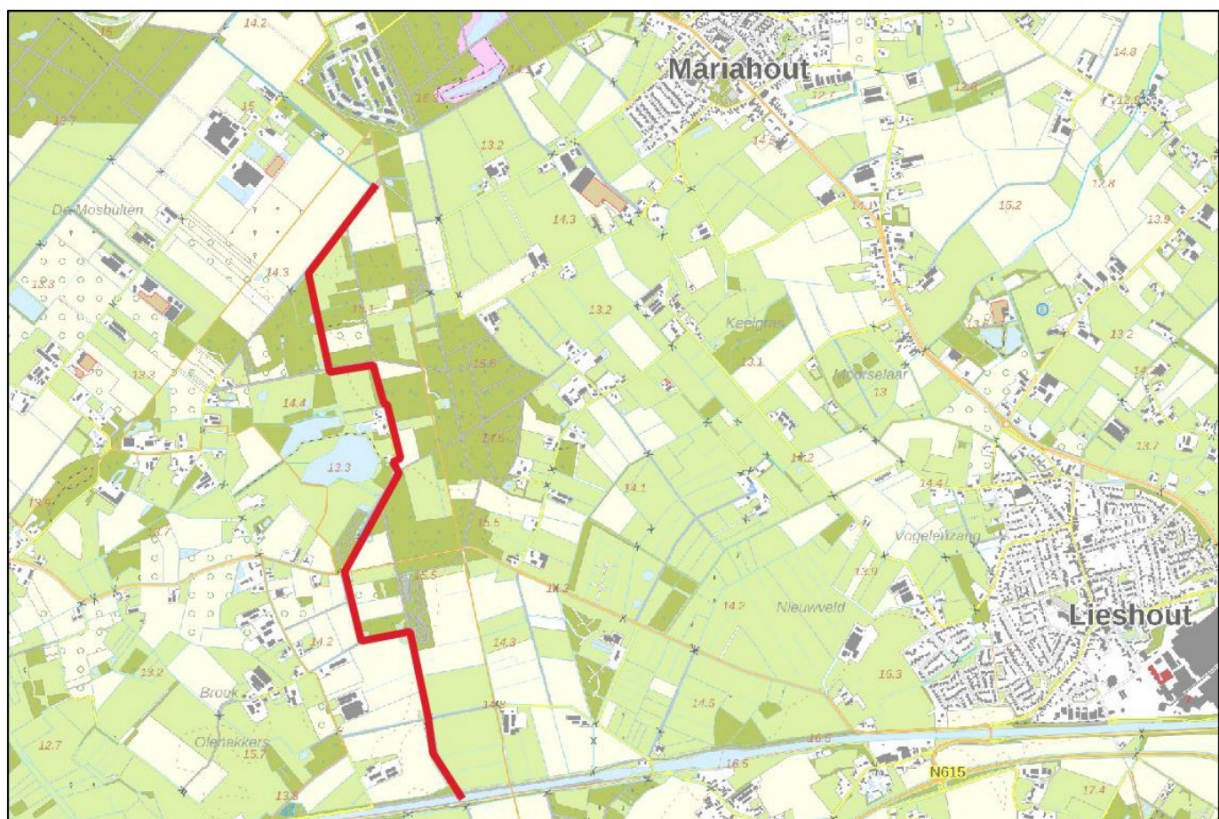
- de soorten planten en dieren die voorkomen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen maatregelen. Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor dieren en planten in het wild. Dat zijn flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet geeft regels over flora- en fauna-activiteiten om soorten te beschermen;
- of er Natura2000 – activiteiten plaats vinden. Natura 2000-activiteiten zijn activiteiten die significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. De Omgevingswet geeft regels over die activiteiten om de natuur te beschermen;
- of de maatregelen effect hebben op het natuurnetwerk Nederland (NNN) of natuurnetwerk Noord-Brabant (NNB). De Omgevingswet bevat instrumenten om natuurgebieden te beschermen. De provincie wijst in de omgevingsverordening de NNN-gebieden aan;
- of er effecten optreden op houtopstanden. De Omgevingswet geeft regels over het vellen van houtopstand en herbepanten om bossen te beschermen. Zo kan er een meldingsplicht of gedragscode gelden voor het vellen.

1.3 Onderzoeksvragen

De inrichting van de ecologische verbindingszone kan gevolgen hebben voor de ter plaatse voorkomende beschermde flora en fauna. Indien dit het geval is, valt dit binnen de Ow onder een flora- en fauna-activiteit. In art. 5.1 lid 2 onder g Ow is het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten opgenomen. Om overtreding van de Ow te voorkomen is het belangrijk om te weten welke soorten voor (kunnen) komen in het plangebied.

De onderzoeksvragen zijn als volgt:

1. Welke beschermde of beschermingswaardige (rode lijst) soorten zijn binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig of op basis van de aanwezige biotopen niet uit te sluiten?
2. Is aanvullend soortgericht onderzoek noodzakelijk om te kunnen vaststellen of beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig zijn? Zo ja, voor welke soorten?
3. Welke effecten ondervinden de aanwezige en te verwachten beschermde soorten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep, betreft het hier negatieve effecten die leiden tot overtreding van verbodsbepalingen?
4. Welke voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen om negatieve effecten te voorkomen en daarmee overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen?
5. Zijn er (invasieve) exoten aanwezig die mogelijk een effect hebben op de uitvoering?
6. Is er een effect te verwachten op een Natura2000 gebied in de omgeving?
7. Hebben de voorgenomen activiteiten effect op het NNN of NNB?
8. Is er een effect te verwachten op de aanwezige houtopstanden?
9. Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

Figuur 1 Ligging plangebied (rode lijn) ecologische verbindingsszone Beeksche Waterloop Zuid.

1.4 Leeswijzer

Deze rapportage beschrijft de resultaten van de uitgevoerde quickscan natuur van het plangebied. De rapportage kan gebruikt worden als onderbouwing bij eventuele ontheffingsaanvraag in het kader van de Omgevingswet of bestemmingsplanwijziging. In hoofdstuk 2 is de ligging van het plangebied beschreven en de werkzaamheden die uitgevoerd worden. Daarna wordt in hoofdstuk 3 de onderzoeksmethode beschreven. Vervolgens vindt in hoofdstuk 4 de toets soortbescherming aan de Omgevingswet plaats. In hoofdstuk 5 wordt getoetst aan de Natura 2000 activiteiten binnen de Omgevingswet. Daarna vindt in hoofdstuk 6 de toetsing aan Natuurnetwerk Nederland plaats. In hoofdstuk 7 is de toetsing Houtopstanden beschreven en als laatste in hoofdstuk 8 zijn de conclusies en aanbevelingen weergegeven.

2. Projectomschrijving

2.1 Ligging en kenmerken van het plangebied

De Beeksche Waterloop Zuid is een gegraven waterloop om water aan te voeren het gebied in. De Beeksche Waterloop Zuid ligt in de gemeente Nuenen vanaf het Wilhelminakanaal tot aan de instroom bij de Dommel, bij Gemonde. Het projectgebied begint de inlaat van het water vanuit het Wilhelminakanaal in Nuenen en loopt richting het noorden, waar dit project aan het einde van de Duykenpaalse Heiweg stopt. Vanaf hier loopt de Beeksche Waterloop richting Sint Oedenrode.

Het traject is kansrijk om de verbinding te vormen met andere leefgebieden van dieren. Dit deel langs de Beeksche Waterloop is eerder al ingericht in 1997, maar kan een verbetering gebruiken. De verbinding dient als trekroute en als (tijdelijk) leef- en voorplantingsgebied van dieren en insecten.

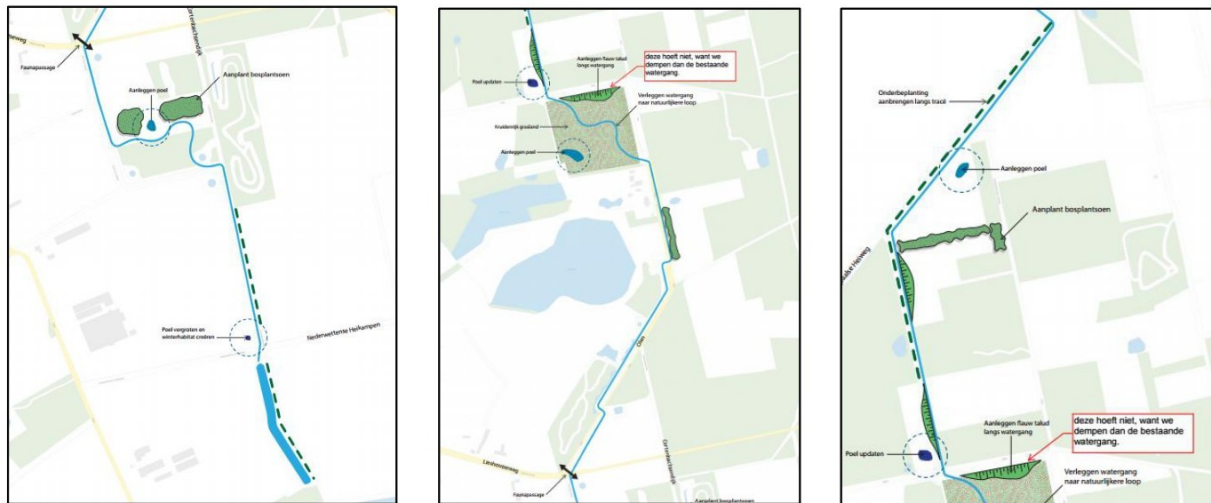
Het plangebied ligt aan de oost- en westzijde van de Beeksche Waterloop (Figuur 2). Het plangebied wordt aan de zuidzijde begrensd door het Wilhelminakanaal. Vervolgens stroomt de waterloop de volgende 700 meter door agrarisch gebied (akkers en wei- en graslanden). Na 700 meter bevindt zich aan de oostzijde een crossbaan en aan de noordzijde een gemengd bos, waarin berk dominant is, met daarnaast grove de, spar en eik en in de randen braam en Amerikaanse vogelkers. Vervolgens is de beek tot aan de Sonseweg omgeven door landbouwgebied. Vanaf de Sonseweg is de beek over de grootste lengte omgeven door natuur (bossen en kruiden- en faunarijke graslanden) waaronder natuurgebied de Mosbulten. Over de gehele lengte ligt een zandpad of asfaltweg naast de beek, meestal gescheiden door een bomenrij en natuurlijke berm / oever.

Ten noorden van Olen 26A (te Nuenen) ligt aan de westzijde een goed ontwikkelde gevarieerde houtwal met onder andere hazelaar, meidoorn, sleedoorn, Gelderse roos, krentenboompje, berk en eik. Op een enkele varen na geen tot nauwelijks kruiden in de onderbegroeiing. Alleen aan de randen krijgen grassen een kans.

De taluds van de Beeksche Waterloop zijn steil schatting 1:1. Op een enkele locatie zijn in het verleden al natuurvriendelijke flauwe oevers aangelegd. Tijdens het veldbezoek op 10 juli 2024 was de bodem en 1 oever gemaaid. De oever die niet gemaaid was had een gevarieerde kruiden- en bloemrijke vegetatie met onder andere; grote wederik, kattenstaart, moerasrolklaver, jacobskruiskruid, waterkers, grote waterweegbree, lisdodde, riet, gewone brunel, gele lis, moerasvergeetmenietje en wolfspoot, kale jonker, braam, grote brandnetel, teunisbloem, bijvoet en kleeftkruid.

Tezamen met de beek is in de ruilverkaveling in 1997 een EVZ aangelegd met om de circa 400 meter een poel (stapsteen).

Op moment van het schrijven deze rapportage is een eerste concept schets van maatregelen voorzien (Figuur 2 en bijlage 1). In bijlage 3 is een fotocollage van de huidige situatie opgenomen.

Figuur 2 De in te richten percelen zoals nu voorzien. Links is zuidelijke deel, midden is centrale deel en rechts is noordelijke deel.

2.2 Werkzaamheden en planning

De maatregelen die worden uitgevoerd hebben als doel een invulling te geven aan de EVZ-opgave.

Hiervoor worden de volgende maatregelen (bijlage 1) uitgevoerd, er wordt;

1. Bosplantsoen aangeplant
2. Poelen aanleggen of verbeteren
3. Aanleg natuurvriendelijke/flauwe oevers
4. Verleggen watergang tgv natuurlijkere beekloop.
5. Ruigte gerealiseerd.
6. Bomen verplaatst of verwijderd.
7. Aanplanten nieuwe bomen.

In bijlage 2 is middels een fotocollage weergegeven hoe het gebied er ter hoogte van de te nemen maatregelen nu uit ziet.

Planning

De uitvoering is gepland in winter / voorjaar 2026 en is mede afhankelijk van de wettelijke procedures die doorlopen moeten worden.

3. Onderzoeksmethode

3.1 Bureaustudie

Grote delen van Nederland zijn in de afgelopen jaren reeds onderzocht op aanwezige beschermde soorten. De gegevens afkomstig van deze onderzoeken worden grotendeels gepubliceerd in boeken (soortverspreidingsatlassen), rapportages of zijn op internet (o.a. Verspreidingsatlas NDFF) te raadplegen. Beschikbare gegevens worden opgeslagen in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Door deze bestaande verspreidingsgegevens te raadplegen, wordt inzicht verkregen in de aanwezige (beschermde) soorten in of in de directe omgeving van het plangebied.

Om te bepalen of de voorgenomen maatregelen zoals omschreven in paragraaf 2.2 in strijd zijn met de wetgeving is allereerst een literatuurstudie uitgevoerd. Op 9 juli 2024 is de NDFF geraadpleegd. Hierin zijn in een straal van 2 kilometer rondom het plangebied de data van de afgelopen 5 jaar opgevraagd voor:

- Beschermde soorten opgenomen in de Habitatrichtlijn
- Jaarrond beschermde nesten (als onderdeel van de soorten beschermd onder de Vogelrichtlijn)
- Andere soorten Noord-Brabant
- Rode lijst (ten behoeve van de specifieke zorgplicht)
- Unielijst exoten

Daarnaast is de kaartenbank van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Hierin is getoetst of het plangebied onderdeel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland en hoe ver deze van Natura 2000 gebieden afligt.

3.2 Veldbezoek

Inzicht in het voorkomen van beschermde soorten wordt verkregen door het uitvoeren van een oriënterend veldbezoek.

Op woensdag 10 juli 2024 heeft ecooloog [REDACTED] het plangebied bezocht. Het was 20 graden en half bewolkt. Het doel van dit veldbezoek is om op basis van habitatkwaliteit de aanwezigheid van beschermde en beschermingswaardige (rode lijst) soorten en of potentiële geschiktheid van het plangebied en omgeving voor deze soorten vast te stellen. Het veldonderzoek is op basis van zicht- en geluidswaarnemingen uitgevoerd, vanaf het maaiveld. Waarbij ook op sporen wordt gelet. Dit is een eenmalig veldbezoek en heeft niet de status van een volledige veldinventarisatie. Niet alle soorten zijn het hele jaar actief of aanwezig. Deze quickscan is bedoeld als eerste stap om te achterhalen in hoeverre de voorgenomen maatregelen haalbaar zijn. De waarnemingen zijn vastgelegd op kaart (bijlage 2).

3.3 Opzet quickscan

Toetsing flora- en fauna-activiteit of schadelijke handelingen binnen de Omgevingswet (Ow)

Voor de soortenbescherming is de flora- en fauna-activiteit in de Ow het aanknopingspunt voor de vergunningplicht (art. 5.1 Ow). Een flora- en fauna-activiteit is gedefinieerd als een 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. Het beperkt zich niet tot beschermde soorten, maar ziet op alle 'van nature in het wild levende dieren en planten'. In art. 5.1 lid 2 onder g Ow is het verbod om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten opgenomen. Op grond van deze bepaling geldt de vergunningplicht alleen voor zover het gaat om de gevallen die zijn opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het Bal is één van de 4 algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) onder de omgevingswet. Het Bal bevat regels van het Rijk over activiteiten in de fysieke leefomgeving.

Door middel van een effectanalyse wordt onderzocht of de voorgenomen maatregelen binnen het plangebied vallen onder een flora- en fauna-activiteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in drie beschermingsregimes, die voortkomen uit de vergunningplichtige 'schadelijke handelingen' opgenomen voor:

1. Vogels in art. 11.37 lid 1 Bal. Deze bevat de aanwijzing van de vergunningplichtige gevallen voor soorten op grond van art. 1 vogelrichtlijn. De vogelrichtlijn geldt voor alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europees grondgebied van de lidstaten waarop het verdrag van toepassing is.
2. Strikt beschermde soorten art. 11.46 lid 1 Bal. Alle soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn.
3. Overige soorten in art. 11.54 lid 1 Bal. Dit betreft de nationaal aangewezen soorten. In de Om is de natuurwetgeving gedecentraliseerd. De provincies zijn het bevoegd gezag. Hierdoor ontstaan er verschillen tussen provincies ook op het gebied van soorten die zijn vrijgesteld voor om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten.

De Ow kent een algemene zorgplicht (art. 1.6). Naast de algemene zorgplicht kent het Bal specifieke zorgplichten, ook met betrekking tot flora- en fauna-activiteiten. De specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten is neergelegd in art. 11.27 Bal. Dit betekend:

1. Het eerste lid van art. 11.27 roept degene die een activiteit uitvoert op tot het voorkomen, beperken of ongedaan maken van mogelijke negatieve gevolgen ten gevolge van flora- en fauna-activiteiten.
2. Voorafgaand aan het uitvoeren van een flora- en fauna-activiteit is men verplicht na te gaan of er aanwijzingen zijn voor de aanwezigheid van dieren en planten of hun habitats (in de omgeving).
3. Daartoe zal meestal ecologisch onderzoek moeten worden verricht. Beoordeeld moet worden of op voorhand op grond van 'objectieve' gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren en voor planten van die soorten (art. 11.27 lid 2 onder b Bal.).
4. Doordat meer soorten dan alleen beschermde soorten worden genoemd in het tweede lid van art. 11.27 Bal, zal voorafgaand aan de uitvoering van de flora- en fauna-activiteit een uitgebreide(re) inventarisatie naar de aanwezige soorten en mogelijke effecten op die soorten verricht moeten worden.
5. Daarbij dienen dus ook niet-beschermde soorten meegenomen te worden gelet op het bepaalde in de zorgplicht. De rode lijst soorten die geen 'eigen' beschermingsregime kennen en maar in enkele gevallen als beschermde 'overig soorten' zijn aangewezen, worden in deze zorgplicht bepaling immers uitdrukkelijk apart als te onderzoeken soorten genoemd.

Indien uit de effectanalyse blijkt dat er een kans is op overtreding van verbodsbepalingen uit de Ow zijn vervolgstappen nodig:

- a) Treffen van maatregelen om negatieve effecten te voorkomen.
- b) Werken volgens een goedgekeurde gedragscode.
- c) Aanvragen van een omgevingsvergunning.

1. Treffen van maatregelen

Door het treffen van maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen, verminderd of hersteld. Daarbij kan het gaan om mitigerende maatregelen (voorkomen of verminderen van effecten of herstel op de locatie van handeling) of om compenserende maatregelen (herstel of verbetering op een andere locatie).

2. Werken volgens goedgekeurde gedragscode

Flora- en fauna-activiteiten mogen ook zonder omgevingsvergunning worden uitgevoerd indien gewerkt wordt volgens een bij ministeriële regeling aangewezen gedragscode (art. 5.2 lid 3 Ow). Een flora- en fauna-activiteit moet aantoonbaar in overeenstemming met de betreffende gedragscode worden uitgevoerd (art. 11.45, 11.53 en 11.59 Bal.)

3. Ontheffing Wnb ten aanzien van beschermde soorten

Kan overtreding van verbodsbepalingen - ondanks voorgaande stappen - niet geheel worden voorkomen en geldt er geen vrijstelling, dan kan worden afgeweken van de verboden met een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit (art. 5.1 lid 2 onder g Ow). De beoordelingsregels voor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit zijn te vinden in art. 8.74j (vogels), 8.74k (strikt beschermde soorten) en 8.74l Bkl (overige soorten).

Toetsing aan de Omgevingswet: onderdeel gebiedsbescherming

Natura 2000

Door middel van een voortoets (onderzoek op basis van objectieve gegevens) wordt beoordeeld of het plan significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

In de voortoets worden de volgende vragen beantwoord:

1. Ligt een Natura 2000-gebied binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep?
2. Wat zijn de mogelijke negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in kwestie? Daarbij wordt ook ingegaan op effecten van stikstofuitstoot (NOx) en -depositie op stikstofgevoelige habitats.
3. Kan de ingreep, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000- gebied:
 - a. de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied verslechteren?
 - b. een significant verstorend effect hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen?

Uiteindelijk wordt in voorliggende quickscan een antwoord gegeven op de vraag of er een kans is op een significant effect, en of er een passende beoordeling dient te worden uitgevoerd. In dat geval dient voor uitvoering van de ingreep een omgevingsvergunning aangevraagd te worden. Indien mitigerende of compenserende maatregelen nodig zijn om schade te verzachten of te compenseren, houdt dat per definitie in dat er een kans is op significant negatieve effecten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Ingevolge art. 3.57 lid 1 Bkl is de functie van het NNN om de bescherming, de instandhouding en het herstel van biotopen en leefgebieden te verzekeren die nodig zijn om aan de verplichtingen uit de vogelrichtlijn (bijlage I) en de habitatrichtlijn (bijlage II, IV en V) te voldoen. Daarnaast is de functie van het NNN het behoud of herstel in een gunstige staat mogelijk te maken van (overige) in Nederland voorkomende en met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende dier- en plantensoorten. Art. 7.8 lid 2 Bkl bevat de regels dat de kwaliteit en oppervlakte van het NNN niet achteruitgaan en de samenhang tussen de gebieden die onderdeel uitmaken van het NNN wordt behouden. Indien blijkt dat de voorgenomen maatregelen nadelige gevolgen hebben voor het NNN, zal hierover afstemming plaats moeten vinden met de provincie, om te bepalen wat de mogelijkheden / vervolgstappen zijn.

3.4 Ecologisch deskundige

De analyses, geschiktheidsbeoordeling en effectbeoordelingen en rapportage zijn uitgevoerd door [REDACTED] [REDACTED]. Hij is door opleiding, werkervaring, zelfstudie en vrijwilligerswerk voor o.a. RAVON en IVN door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland gekwalificeerd als 'ecologisch deskundige' voor de door hem uitgevoerde werkzaamheden en beoordelingen. Hij heeft meer dan 10 jaar ervaring als ecooloog, waarbij tal van adviezen, onderzoeken naar flora en fauna en natuurherstelprojecten zijn begeleidt of uitgevoerd.

4. Toetsing Omgevingswet > soortbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft welke beschermde, bedreigde en beschermingswaardige (rode lijst) soorten voorkomen of verwacht kunnen worden in het plangebied. Vervolgens wordt beschreven of er nadelige effecten optreden op de soorten. Als laatste wordt beschreven of er verbodsbepalingen vanuit de Omgevingswet worden overtreden.

Onderstaande is het resultaat van de bureaustudie en het veldbezoek.

Per soortgroep is aangegeven of er beschermde of beschermingswaardige soorten (te verwachten) aanwezig zijn, onder welk beschermingsregime deze soorten vallen en is een inschatting gemaakt hoe ze het plangebied gebruiken (foerageergebied, leefgebied of voortplantingsbiotoop/nest/verblijfplaats).

4.1 Vaatplanten, (korst)mossen en schimmels

Aanwezigheid binnen het plangebied

In het plangebied en de omgeving zijn beschermde soorten vaatplanten:
Drijvende waterweegbree

Daarnaast komen er verschillende vaatplanten en schimmels voor die zijn opgenomen op de rode lijst (Tabel 1).

Tijdens het veldbezoek was de waterbodem en 1 oever/talud gemaaid. De opname van waterplanten was hierdoor niet mogelijk. De volgende soorten zijn onder andere aangetroffen binnen het plangebied (op de oever die niet gemaaid was en op de percelen rondom de bestaande poelen): brede wespenorchis, grote wederik, kattenstaart, moerasrolklaver, jacobskruiskruid, gele waterkers, grote waterweegbree, grote lisdodde, riet, gewone brunel, gele lis, beekpunge, moerasvergeetmenietje, moerashertshooi, wolfspoot, kale jonker, braam, grote brandnetel, teunisbloem, bijvoet, wilde marjolein, klevrige ogentroost, kleeftkruid en zwanenbloem.

Ook zijn invasieve exoten aangetroffen: grote waternavel, watercrassula en kroosvaren. Deze worden verder behandeld in paragraaf 4.9.

Op basis van de aangetroffen soorten kan worden gesteld dat het om een matig voedselrijke tot voedselrijke bodem gaat.

Tabel 1 Overzicht van beschermde en beschermwaardige vaatplanten en schimmels in de omgeving van het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF en het veldbezoek.

Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of de soort wel te verwachten is op basis van aanwezigheid van geschikt biotoop

Omgevingswet (Ow): Hr= Habitatrictlijn; SZ = specifieke zorgplicht art. 11.27 Bal
Rode Lijst (RL): a=algemeen; aa=vrij algemeen; z=vrij zeldzaam; zz=zeldzaam; zzz=zeer zeldzaam
kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Vaatplanten			
Drijvende waterweegbree	Hr	z (kwe)	-
Echte guldenroede	SZ	z (kwe)	-
Gevlekte Orchis	SZ	a (gev)	-
Gewone agrimonie	SZ	a (gev)	-
Grondster	SZ	z (kwe)	-
Hondsviooltje	SZ	a (gev)	-
Korenbloem	SZ	a (gev)	-
Moerashertshooi	SZ	z (kwe)	+
Ondergedoken moerasscherm	SZ	zz (bed)	-
Steenanjer	SZ	zz (ke)	-
Stekelbrem	SZ	a(gev)	-
Vlottende bies	SZ	z (kwe)	-
Welriekende agrimonie	SZ	zz (kwe)	-
Waterlepeltje	SZ	zz (bed)	-
Schimmels			
Slijmerige spijkerzwam	SZ	z (bed)	-
Tengere stekelzwam	SZ	aa (bed)	-
Veenmosvuurzwammetje	SZ	a (kwe)	-

Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

Vaatplanten

In een straal van 2 kilometer rondom het plangebied zijn soorten aangetroffen die houden van hoofdzakelijk voedselrijke tot matig voedselrijke standplaatsen.

Drijvende waterweegbree, vlottende bies, ondergedoken moerasscherm en moerashertshooi houden van open plaatsen in matig voedselarme, zwakzure wateren en op natte periodiek droogvallende grond. Daarnaast geven de meeste soorten uit tabel 1 de voorkeur aan een matig voedselrijke of heischrale standplaats.

In de poel aan de oostzijde van de Beeksche Waterloop tegenover Olen 26 is moerashertshooi aangetroffen. Bij twee poelen is ook kleverige ogentroost aangetroffen. Deze soort houdt van natte tot vochtige voedselarme tot matig voedselrijke omstandigheden.

De oevers en onderhoudsstroken naast de Beeksche waterloop zijn ruig en bevatten soorten die duiden op matig voedselrijk tot voedselrijke omstandigheden. De soorten uit tabel 1 zijn op moerashertshooi niet waargenomen naast de Beeksche waterloop en worden ook niet verwacht omdat de bodemcondities niet voldoen aan de standplaatsfactoren. De waarnemingen van de meeste soorten uit tabel 1 zijn bekend uit de Mosbulten. Waarbij de 4 water- oeverplanten die van zwakzure wateren en droogvallende oevers houden allemaal zijn waargenomen in het Heikantsven en Haverven en moerashertshooi ook in enkele poelen, maar niet in de waterloop.

Korst)mossen

Er zijn geen beschermwaardige (korst)mossen bekend en of waargenomen in het plangebied.

Schimmels

Conform de data in de NDFF zijn er 3 schimmels bekend die op de rode lijst staan.

De slijmerige spijkerzwam is vrij zeldzaam en bedreigd. Deze is tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De soort groeit op kalkhoudende bodem bij naaldbomen. Het aandeel bos met naaldbomen is beperkt. Zolang deze bossen niet worden aangetast, hoeft geen rekening gehouden te worden met deze soort.

De tengere stekelzwam is een zeldzame soort die bedreigd is. Deze groeit op schrale zandbodems langs paden en lanen vooral bij beuken en eiken. Er is één waarneming bekend aan de noordzijde van het plangebied in het verlengde (zuidwest) van de waterloop. De vruchtlichamen zijn zichtbaar tussen augustus en oktober. Aangezien er veel eiken langs de waterloop staan is de kans dat de soort voorkomt aanwezig. Zolang de eiken en de beuken blijven staan is er geen effect te verwachten.

Als laatste soort is het veenmosvuurzwammetje bekend binnen 2 kilometer van het plangebied. Het is een algemene soort maar wel kwetsbaar. Het is een soort van levende hoogveenmoerassen en veenmosrietland. Er is een waarneming bekend bij het Torrenven in Mariahout. Vanwege de bijzondere standplaats kan deze worden uitgesloten binnen het plangebied waar werkzaamheden uitgevoerd worden.

Voorkómen van nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

Drijvende waterweegbree

De drijvende waterweegbree is de enige beschermde soort die voorkomt binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek op 10 juli was de waterloop en een oever net gemaaid en was de aanwezigheid in de waterloop moeilijk te controleren. Binnen het plangebied zijn de waarnemingen alleen bekend vanuit het Heikanstven en Haverven in de Mosbulten. Dit zijn zuurdere wateren dan de Beeksche waterloop dus wat betreft standplaats ook logisch. De Beeksche waterloop wordt gevoed met kanaalwater uit het Wilhelminakanaal en er liggen veel agrarische percelen naast. Dit lijkt minder geschikt als standplaats. Vanuit de zorgplicht is het advies om de locaties waar de beek vergraven wordt te controleren op de aanwezigheid van deze soort. Indien er groeiplaatsen aanwezig zijn kunnen deze voorafgaand aan de werkzaamheden verplaatst worden naar geschikt habitat in de directe omgeving of teruggeplaatst worden na herinrichting. Aangezien het een pioniersoort is kan deze hiervan profiteren. Een overtreding op de wet is dan niet aan de orde.

Tengere stekelzwam

Indien er voor de werkzaamheden eiken of beuken naast een zandpad gerooid moeten worden, is het advies deze te controleren op deze soort in de periode augustus tot oktober. Bij aanwezigheid gaat de voorkeur er naar uit het plan ter plaatse te wijzigen, zodat deze soort behouden blijft.

Slijmerige spijkerzwam

Moeten er naaldbomen gerooid worden, dan kan tussen juli en oktober een controle plaats vinden op de aanwezigheid van deze soort. Indien aanwezig is het advies de groeiplaats te ontzien en het plan indien mogelijk lokaal aan te passen.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

Ten aanzien van vaatplanten, (korst)mossen en schimmels worden er geen verbodsbepalingen uit het Bal. overtreden, zolang invulling wordt gegeven aan bovenstaande voorwaarden. Een omgevingsvergunning is dan niet aan de orde.

4.2 Vleermuizen

Aanwezigheid binnen het plangebied

In de omgeving van het plangebied zijn de bosvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen en geregistreerd in de NDFF. In Tabel 2 is aangegeven of het plangebied geschikt is voor deze soorten en wat de functie van het plangebied is voor deze soorten en of de soort is aangetroffen tijdens het veldbezoek. De meeste waarnemingen zijn geregistreerd langs het Wilhelminakanaal. Hier heeft iemand met een baddetector onderzoek gedaan. Het plangebied is ook geschikt voor de meeste soorten als foerageergebied, leefgebied en voortplantingsgebied.

Tabel 2 Overzicht van vleermuizen in een straal van 2 km rondom het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF.

Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of de soort wel te verwachten is op basis van aanwezigheid van geschikt biotoop

Omgevingswet (Ow)

Rode Lijst (RL): aa=vrij algemeen; a=algemeen; z=vrij zeldzaam; zz=zeldzaam; zzz=zeer zeldzaam
tnb= thans niet bedreigd; kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Bosvleermuis (f,l,v)	art. 11.46 Bal	zz (gev)	- / *
Gewone dwergvleermuis (f, l)	art. 11.46 Bal	a (tnb)	- / *
Gewone grootoorvleermuis (f,l, v)	art. 11.46 Bal	z (tnb)	- / *
Laatvlieger (f,l)	art. 11.46 Bal	a (kwe)	- / *
Meervleermuis (f,l)	art. 11.46 Bal	z (tnb)	- / *
Rosse vleermuis (f,l,v)	art. 11.46 Bal	z (nb)	- / *
Ruige dwergvleermuis (f,l,v)	art. 11.46 Bal	niet beschouwd	- / *

f (foerageergebied), l (leefgebied), v (voortplantingsbiotoop/nest/verblijfplaats) en – (geen van voorgaande)

Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

Op de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis na kunnen alle vleermuizen in bomen voorkomen. Daarnaast foerageren ze allemaal langs bosranden, boven boomkronen, open plekken in bos, parkachtig landschap of boven open water.

Zover nu bekend vindt er geen grootschalige houtkap plaats. Het is belangrijk dat lijnvormige elementen zoals laanbomen en bosranden, bomenrijen en houtsingels in tact blijven. Aangezien de Beeksche waterloop behouden blijft er langs de zandpaden en wegen veel laanbomen staan blijven vliegroutes en foerageergebied behouden. Indien bomen gekapt moeten worden ten gunste van de uitvoering moeten deze vooraf gecontroleerd worden op de aanwezigheid van holten, spleten en loszittende schors.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

Verbodsbepalingen conform art. 11.46 lid 1 Bal ten aanzien van vleermuizen worden niet overtreden. Zoals nu voorzien blijven vliegroutes behouden. Indien vliegroutes doorbroken worden of bomen gerooid moeten worden dienen deze onderzocht te worden op het gebruik van vleermuizen. Indien deze niet gebruikt worden kan er gewerkt worden zonder een omgevingsvergunning. Wanneer deze wel gebruikt worden door vleermuizen, kan het plan worden aangepast. Mocht dit niet wenselijk zijn dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

4.3 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezigheid binnen het plangebied

Uit de NDFF en het veldbezoek blijken er 7 beschermde of beschermwaardige soorten binnen een straal van 2 kilometer rondom het plangebied voor te komen; bunzing, das, eekhoorn, haas, konijn, steenmarter en wezel. Aangezien de haas en het konijn in de provincie Noord-Brabant zijn vrijgesteld zijn deze niet opgenomen in Tabel 3. Hiervoor geldt wel de zorgplicht.

Tijdens het veldbezoek zijn sporen van de volgende soorten aangetroffen; das (wissel, burcht foerageersporen/snuitputjes) en konijn (hol). Daarnaast is een reebok waargenomen en prenten van een ree.

Tabel 3 Overzicht van zoogdieren die voorkomen in een straal van 2 km rondom het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF (laatste 10 jaar binnen) en het veldbezoek.

Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of de soort wel te verwachten is op basis van aanwezigheid van geschikt biotoop.

Rode Lijst (RL): aa=vrij algemeen; a=algemeen; z=vrij zeldzaam; zz=zeldzaam; zzz=zeer zeldzaam
tnb= thans niet bedreigd; kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Bunzing (f en l)	art. 11.54 Bal	z (kwe)	- /*
Das (f, l en v)	art. 11.54 Bal	z (tnb)	+
Eekhoorn (f, l, v)	art. 11.54 Bal	a (tnb)	- /*
Steenmarter (f en l)	art. 11.54 Bal	z (tnb)	- /*
Wezel (f, l en v)	art. 11.54 Bal	z (gev)	- /*

f (foerageergebied), l (leefgebied), v (voortplantingsbiotoop/nest/verblijfplaats) en – (geen van voorgaande)

Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

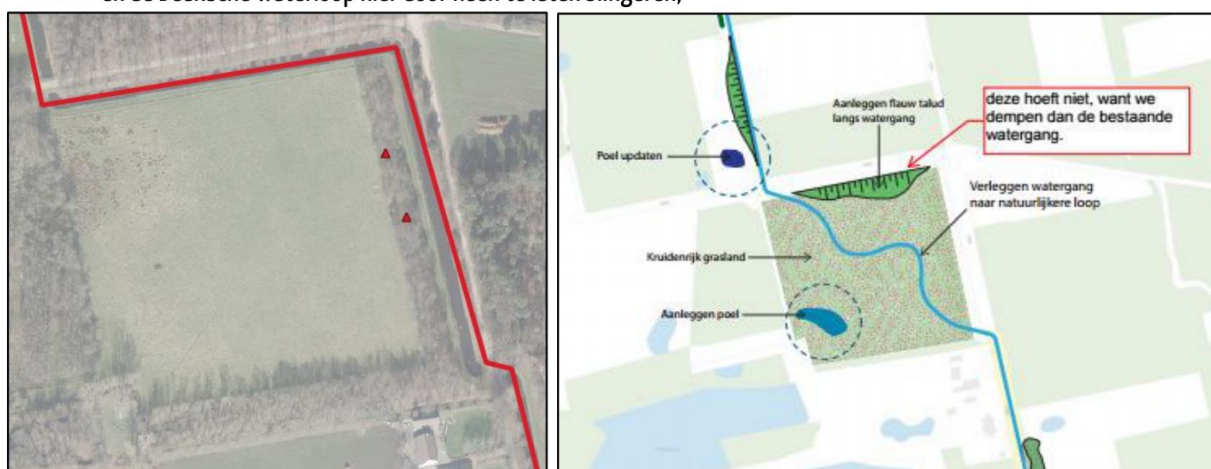
Bunzing

De bunzing maakt graag gebruik van (oude) hopen van ratten, konijnen, vossen en dassen. Deze zijn in het plangebied aanwezig. Daarnaast zijn er ruige oevers, structuurrijke bosranden en struweel aanwezig, die gebruikt worden om te foerageren en als verblijfplaats. Holle bomen, hopen dood hout of takkenrillen in combinatie met ruigte, bieden dekking voor kleine marters, waaronder de bunzing en wezel. De werkzaamheden kunnen effect hebben op verblijfplaatsen en foerageergebied van deze soort. Nader onderzoek en een omgevingsvergunning zijn niet nodig wanneer invulling wordt gegeven aan de mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 'voorkomen van nadelige effecten van de voorgenomen ingreep' op bladzijde 18. Indien dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Das

Uit de NDFF blijkt dat er in de omgeving bewoningsporen, sporen en dieren zijn gezien. Tijdens het veldbezoek is een burcht gevonden in de houtsingel parallel aan de Beeksche waterloop. In het kruiden- en faunarijke grasland aan de westzijde van de houtsingel is voorzien om (Figuur 3);

- een poel aan te leggen;
- en de Beeksche waterloop hier door heen te laten slingeren;

Figuur 3 Links op de luchtfoto de locatie van de burcht (rode driehoekjes) verspreid door de houtsingel zitten hopen. Rechts de voorgenomen inrichting ter plaatse van de burcht.

Bij de aanleg van de nieuwe beek kan de burcht vernield en verstoord worden en kan foerageergebied verloren gaan.

Eekhoorn

Voor de eekhoorn vormen naald- en gemengde bossen geschikt leefgebied. In het plangebied komen geschikte bomen voor waar eekhoorns nesten in maken. Daarnaast zijn er struiken met vruchten die geschikt zijn voor de eekhoorn. De voorgenomen maatregelen hebben geen nadelige gevolgen voor deze soort, omdat er geschikte bomen en struiken aanwezig zijn en het rooien van bomen niet is voorzien.

Haas

De haas is van oorsprong een steppebewoner en heeft een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden maar komt ook wel voor in open bos, heide en kwelders. Hazen bewonen geen holen zoals konijnen doen. Ze maken legers (ondiepe uithollingen) in bosranden, windkeringen, ruigtezomen en onder heggen. Ook in hoog gras of tussen de kluiten van een geploegde akker vind je hazenlegers. Deze legers zijn 10 tot maximaal 20 cm diep en 25 cm lang. Hazen liggen met hun achterlijf in het diepste deel. Tijdens het veldbezoek zijn geen hazen of legers waargenomen. De bronsttijd begint rond februari en duurt tot en met september. In deze periode krijgen hazen doorgaans 4 nesten jonge haasjes. Indien men buiten deze periode werkt of mitigerende maatregelen neemt hoeft met de haas geen rekening gehouden te worden.

Konijn

Konijnen leven in holen en hebben daarom een voorkeur voor zandige bodems waarin het makkelijk graven is. Ze prefereren halfopen landschappen zoals perken, tuinen en bosranden. In de houtsingel waar de dassenburcht is aangetroffen is aan de noordzijde ook een konijnenhol gevonden. De voorgenomen maatregelen hebben geen nadelige gevolgen voor deze soort.

Steenmarter

De steenmarter dankt zijn naam aan zijn voorkeur voor steenachtige biotopen en schuilplaatsen, zoals steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. Hij is vooral te vinden in de nabijheid van dorpen en boerderijen en tegenwoordig zelfs in grote steden (de steenmarter is een 'cultuurvolger'). Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt.

In het plangebied waar de maatregelen worden uitgevoerd is geen vaste rust- en of verblijfplaats aanwezig. In de omgeving zijn wel boerderijen aanwezig die mogelijk geschikte rust- en verblijfplaatsen hebben. De steenmarter kan het plangebied wel gebruiken om te foerageren. De voorgenomen maatregelen hebben geen nadelige gevolgen voor deze soort, nader onderzoek en een omgevingsvergunning is niet nodig.

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap (Rd) maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Wezels zijn minder kieskeurig dan bunzing en hermelijn. De enige eis is de aanwezigheid van woelmuizen (stapelvoedsel). Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Dekking is minder essentieel dan bij de bunzing en hermelijn, omdat ze grotendeels ondergronds foerageren in muizenholletjes en mollengangen. Voor dekking gebruiken ze bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt.

Op basis van de habitatbeoordeling kan het voorkomen van de wezel niet worden uitgesloten. Sporen van veldmuizen zijn niet aangetroffen, maar deze kunnen in de graslanden niet worden uitgesloten.

De werkzaamheden hebben geen effect op deze soort en nader onderzoek en een omgevingsvergunning zijn niet nodig wanneer invulling wordt gegeven aan de mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 'voorkómen van nadelige effecten van de voorgenomen ingreep' op bladzijde 18. Indien dit niet mogelijk is, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Bever

Is niet bekend vanuit de NDFF. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen sporen en aanwijzingen gevonden dat deze soort aanwezig is binnen het plangebied. Aangezien de bever met een opmars bezig is in Noord-Brabant kan dit over een jaar anders zijn. Aangezien de uitvoering pas is voorzien in 2026 is het belangrijk hier voorafgaand aan de besteksfase nog een keer controle naar uit te voeren, om verrassingen tijdens de uitvoering te voorkomen.

Overige beschermde soorten onder de Habitatrichtlijn

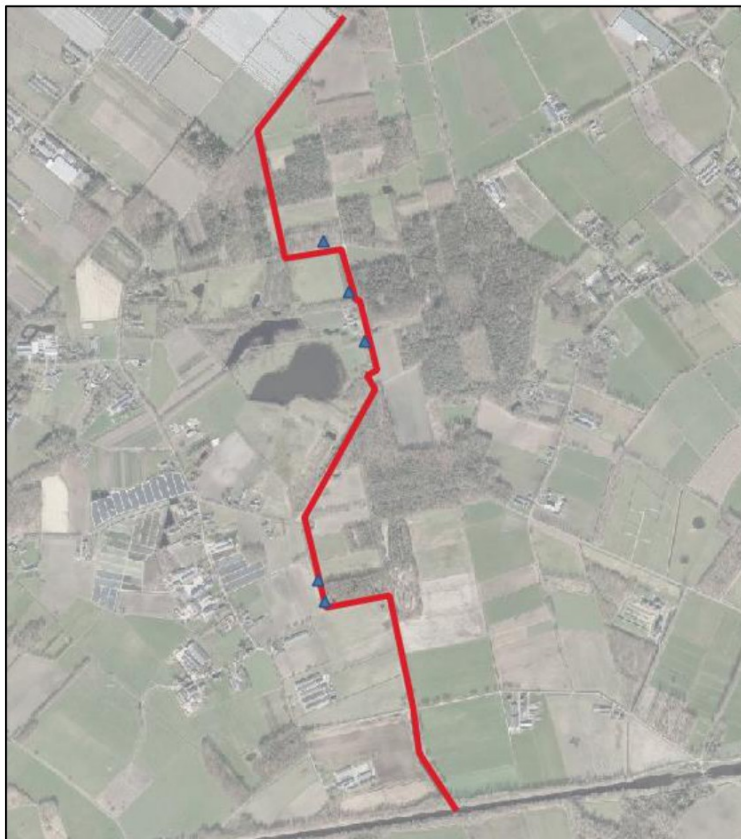
Andere beschermde zoogdieren (hamster, hazelmuis, lynx, noordse woelmuis, otter, wolf en wilde kat) conform art. 11.46 Bal worden op basis van regionale verspreiding en het ontbreken van geschikt habitat niet verwacht.

Voorkómen van nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

Onderstaande mitigerende maatregelen moeten genomen worden om nadelige effecten te voorkomen. Uitgangspunt van de mitigerende maatregelen is dat het leefgebied er voor, tijdens of na de voorgenomen activiteit niet op achteruit gaat in kwaliteit.

Bunzing en wezel

Verspreid over het plangebied komt geschikt foerageergebied voor en zijn ook potentiële verblijfplaatsen aanwezig in de vorm van takkenhopen (Figuur 4). Deze kunnen door kleine marters gebruikt worden om te foerageren of als vaste rustplaats. Voor de wezel zijn mogelijk de graslanden met lang gras (langer dan 20 cm) interessant.

Figuur 4 De driehoekjes zijn aangetroffen takkenhopen die potentieel als verblijfplaats voor kleine marters kunnen dienen.

Mitigerende maatregelen ter voorkoming van nadelige gevolgen voor de kleine marters:

- Takkenril laten liggen. Indien deze moeten wijken voor de uitvoering dienen deze buiten de kwetsbare periode (kwetsbare periode 1 maart tot 1 september) verwijderd te worden.
- Ruigte onder de bomen en langs oevers maaien voor de kwetsbare periode en kort houden.
- De oever waar geen werkzaamheden uitgevoerd worden, vegetatie en structuur behouden, zodat er altijd verbindingen (migratie en foerageergebied) aanwezig blijven.
- Maaien graslanden (waar gewerkt moet worden in de kwetsbare periode) voor de kwetsbare periode en kort houden in deze periode.
- Mitigerende maatregelen op nemen in een ecologisch werkplan en deze toelichten aan het uitvoerend personeel.

Das

Belangrijk bij de aanleg van de nieuwe loop is dat deze bij voorkeur ten zuiden van de houtsingel het kruiden- en faunairijk grasland in gaat, zodat de burcht niet wordt vernield. Wanneer de nieuwe beek aan de zuidkant door de houtsingel wordt aangelegd, dient eerst onderzocht te worden of dit kan in verband met voldoende afstand van de hollen. Indien het kruiden- en faunairijke grasland behouden blijft, blijft dit als foerageergebied ook behouden

Mitigerende maatregelen ter voorkoming van nadelige gevolgen voor de das:

- Werken tussen zonsopkomst en zonsdondergang.
- Voorafgaand aan de uitvoering markeert een ecologisch deskundige de burcht, zodat voldoende afstand wordt gehouden.
- De mitigerende maatregelen worden vastgelegd in een ecologisch werkplan dat voorafgaand aan de uitvoering wordt toegelicht aan het uitvoerend personeel.
- Er wordt gewerkt buiten de kwetsbare periode.

Haas

- Werken buiten de kwetsbare periode (maart t/m september).
- Indien werken buiten de kwetsbare periode niet mogelijk is moet het terrein voor deze periode ongeschikt gemaakt worden, door de vegetatie kort te houden vanaf begin maart. De haas zoekt dan een andere locatie om haar jongen te werpen.
- Maatregelen opnemen in een ecologisch werkplan.

Nader Onderzoek

Als uit de habitatbeoordeling blijkt dat (een deel van) het plangebied geschikt is voor de kleine marterachtigen, dan wordt er van uit gegaan dat deze aanwezig zijn. Deze optie is mogelijk als er sprake is van geschikt leefgebied van één of meerdere soorten. Bij het nemen van deze stap is verdiepend onderzoek niet noodzakelijk en kunnen de vervolgstappen worden ingezet voor mitigatie/compensatie of een vergunningaanvraag (bron: kennisdocument kleine marterachtigen BIJ12 januari 2024).

Op basis van voorgaande wordt voor de bunzing en wezel aangenomen dat deze aanwezig zijn binnen het plangebied en is er geen nader onderzoek nodig. Voorwaarde is wel dat invulling gegeven wordt aan de mitigerende maatregelen. Indien dat niet mogelijk is, dient alsnog nader onderzoek naar het voorkomen van kleine marterachtigen uitgevoerd te worden.

Indien het doel is om de bouwvoor van het kruiden- en faunairijke grasland ter hoogte van de dassenburcht te vergraven, dient onderzocht te worden hoe belangrijk dit perceel is als onderdeel van het foerageergebied. Indien dit een belangrijk onderdeel is van het foerageergebied is een omgevingsvergunning aan de orde wanneer de bouwvoor wordt afgegraven.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

Het plangebied bestaat uit een gevarieerd landschap waarin landbouwpercelen afgewisseld worden door natuurterreinen. Er zijn veel verbindingen aanwezig tussen de bossen en houtsingels door aanwezige bomenlanen, bomenrijen en structuurrijke bermen en oever. Hierdoor is er veel variatie in foerageergebied / leefgebied voor de das en kleine marters. Wanneer invulling wordt gegeven aan de mitigerende maatregelen en deze worden vastgelegd in een ecologisch werkplan is nader onderzoek en een omgevingsvergunning niet aan de orde. Indien de mitigerende maatregelen niet nageleefd kunnen worden, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden en mogelijk aansluitend een omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

4.4 Broedvogels

Aanwezigheid binnen het plangebied

Er zijn in de NDFF veel waarnemingen bekend binnen het plangebied. Conform art. 11.37 lid 1 onder a tot en met d van het Bal gelden de verboden voor alle in het wild levende vogels voor:

1. Opzettelijk doden en vangen van vogels.
2. Opzettelijk vernielen/beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels.
3. Rapen en onder zich hebben van eieren van vogels.
4. Opzettelijk storen van vogels.

Tijdens het broedseizoen (de periode waarin een soort zijn eieren legt, uitbroedt en zijn jongen grootbrengt tot ze vliegvlug zijn) is het risico op het beschadigen en vernielen van nesten het grootste. Globaal is dit van maart tot en met juli, maar het verschilt per soort. Het beschadigen, vernielen of weghalen van niet-jaarrond beschermde nestplaatsen buiten de broedperiode leidt niet tot overtreding van de verbodsbepaling. Daarnaast zijn er soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn. Dit kan per provincie verschillen. Daarom zijn in deze quickscan alleen de soorten opgenomen die een jaarrond beschermd nest hebben en in de omgeving zijn waargenomen (Tabel 4).

Tijdens het veldbezoek is alleen de buizerd, koolmees, spreeuw en zwarte kraai waargenomen als vogelsoort met een jaarrond beschermd nest. Daarnaast zijn de volgende soorten zonder jaarrond beschermd nest waargenomen: Blauwe reiger, geelgors, grote bonte specht, houtduif, merel, ooievaar, putter, tjiftjaf, vink, winterkoning, zilvermeeuw en zwartkop. Er zijn geen jaarrondbeschermde nesten, horsten of boomholten waargenomen.

Aanvullend onderzoek

Indien buiten de kwetsbare periode voor vogels gewerkt wordt (kwetsbare periode maart tot en met juli) en er geen bomen worden gerooid is aanvullend onderzoek niet nodig. Tijdens het veldbezoek zaten de bomen in blad. Het vaststellen van holtes was hierdoor minder goed uit te voeren. Tijdens het veldbezoek zijn geen horsten, holtes en jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Dat er nu geen nesten zijn aangetroffen wil niet zeggen dat er in 2026 ook geen nesten aanwezig zijn. Voor aanvang van de werkzaamheden dient hierop een controle uitgevoerd te worden.

Voorkómen van Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

- Er dient een ecologisch werkplan opgesteld te worden. Hierin dient opgenomen te worden dat voor de uitvoering een controle op jaarrond beschermde nesten uitgevoerd moet worden.
- De functionaliteit van een mogelijk jaarrond beschermd nest kan worden behouden door de nestboom inclusief bomen ernaast te behouden. Is dat niet mogelijk, dan is aanvullend onderzoek naar de functie van het nest nodig.
- Om negatieve effecten ten aanzien van broedvogels te voorkomen, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode van vogels. Dat loopt globaal van maart t/m juli, maar in het kader van de Omgevingswet en het Bal wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

- Verbodsbepalingen conform art. 11.37 Bal ten aanzien van vogels worden niet overtreden, mits de voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een Omgevingsvergunning voor vogels is daarmee niet aan de orde.

Tabel 4 Overzicht van vogelsoorten met jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF (laatste 5 jaar binnen 2 km van het plangebied) en het veldbezoek. Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of er geschikt biotoop voor nest aanwezig is. Rode Lijst (RL): kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Blauwe reiger	art. 11.37 Bal	-	+
Boerenwaluw	art. 11.37 Bal	gev	-/*
Bonte vliegenvanger	art. 11.37 Bal	-	-/*
Boomklever	art. 11.37 Bal	-	-/*
Boomkruiper	art. 11.37 Bal	-	-/*
Boomvalk	art. 11.37 Bal	kwe	-/*
Bosuil	art. 11.37 Bal	-	-/*
Brilduiker	art. 11.37 Bal	gev	-
Buizerd	art. 11.37 Bal	-	+
Ekster	art. 11.37 Bal	-	-/*
Gekraagde roodstaart	art. 11.37 Bal	-	-/*
Gierzwaluw	art. 11.37 Bal	-	-
Grauwe vliegenvanger	art. 11.37 Bal	gev	-/*
Groene specht	art. 11.37 Bal	-	-/*
Grote bonte specht	art. 11.37 Bal	-	+
Grote gele kwikstaart	art. 11.37 Bal	-	-/*
Havik	art. 11.37 Bal	-	-/*
Huismus	art. 11.37 Bal	gev	-/*
Huiswaluw	art. 11.37 Bal	gev	-/*
Ijsvogel	art. 11.37 Bal	-	-/*
Kerkuil	art. 11.37 Bal	-	-
Kleine bonte specht	art. 11.37 Bal	-	-/*
Koolmees	art. 11.37 Bal	-	-/*
Oeverwaluw	art. 11.37 Bal	-	-
Ooievaar	art. 11.37 Bal	-	+
Pimpelmees	art. 11.37 Bal	-	-/*
Raaf	art. 11.37 Bal	gev	-
Ransuil	art. 11.37 Bal	kwe	-/*
Roek	art. 11.37 Bal	-	-
Slechtvalk	art. 11.37 Bal	-	-
Sperwer	art. 11.37 Bal	-	-/*
Spreeuw	art. 11.37 Bal	-	+
Steenuil	art. 11.37 Bal	kwe	-/*
Tapuit	art. 11.37 Bal	bed	-
Torenvalk	art. 11.37 Bal	kwe	-/*
Wespendief	art. 11.37 Bal	-	-
Zwarte kraai	art. 11.37 Bal	-	+
Zwarte mees	art. 11.37 Bal	gev	-/*
Zwarte roodstaart	art. 11.37 Bal	-	-/*
Zwarte specht	art. 11.37 Bal	-	-

4.5 Reptielen

Aanwezigheid binnen het plangebied

Volgens de NDFF zijn er in een straal van twee kilometer waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis (Tabel 5). Al deze waarnemingen zijn afkomstig van het Torreven bij Mariahout. Tijdens het veldbezoek zijn er geen reptielen waargenomen. Daarnaast is er geen geschikt habitat voor deze soort aanwezig naast de waterloop. Het voorkeurshabitat van de levendbarende hagedis is heide en hoogveen. De soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen. Rondom enkele poelen met name de poel ten oosten van Olen 26 is in potentie geschikt als leefgebied.

Tabel 5 Overzicht van beschermwaardige soorten in de omgeving van het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF (laatste 5 jaar binnen 2 km van het plangebied) en het veldbezoek.

Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of de soort wel te verwachten is op basis van aanwezigheid van geschikt biotoop

Rode Lijst (RL): aa=vrij algemeen; a=algemeen; z=vrij zeldzaam; zz=zeldzaam; zzz=zeer zeldzaam
tnb= thans niet bedreigd; kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd; ebed = ernstig bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Levendbarende hagedis	art. 11.54 Bal	a (gev)	-

Andere beschermde reptielen worden op basis van regionale verspreiding en het ontbreken van geschikt habitat niet verwacht.

Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

Binnen de invloedssfeer van de maatregelen komen geen geschikte habitats van reptielen voor. Nadelige effecten zijn niet aan de orde.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

Verbodsbepalingen ten aanzien van reptielen worden niet overtreden. Vervolgonderzoek en een omgevingsvergunning is niet aan de orde.

4.6 Amfibieën

Aanwezigheid binnen het plangebied

Binnen een straal van 2 kilometer rondom het plangebied zijn beschermde amfibieën aanwezig; alpenwatersalamander en de heikikker (Tabel 6). Tijdens het veldbezoek zijn enkele bruine kikkers waargenomen. De heikikker blijkt, in vergelijking tot bijvoorbeeld de bruine kikker, een vennissoort bij uitstek. Daarnaast komt de soort voor in kleine geïsoleerde wateren en in sloten (in laagveen, klei-op-veen en komkleigebieden). De Beeksche waterloop en poelen zijn als voortplantingswater niet geschikt voor de heikikker. Heikikkers overwinteren op vorstvrije plaatsen op het land van eind oktober tot begin maart. In tegenstelling tot de bruine kikker overwintert de heikikker nagenoeg niet in het water. In enkele poelen is de alpenwatersalamander aangetroffen. Enkele poelen zijn in potentie ook geschikt voor de poelkikker ondanks dat deze niet uit de data van de NDFF (afgelopen 5 jaar) zijn gekomen.

Andere beschermde amfibieën worden op basis van regionale verspreiding en het ontbreken van geschikt habitat niet verwacht. De gewone pad, bastaard kikker, bruine kikker (is waargenomen tijdens het veldbezoek) en kleine watersalamander kunnen in potentie voorkomen, maar zijn door de provincie Noord-Brabant vrijgesteld van de verbodsbepalingen.

Tabel 6 Overzicht van beschermde amfibieën in de omgeving van het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF (laatste 10 jaar binnen 2 km van het plangebied) en het veldbezoek.

Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of de soort wel te verwachten is op basis van aanwezigheid van geschikt biotoop

Rode Lijst (RL): aa=vrij algemeen; a=algemeen; z=vrij zeldzaam; zz=zeldzaam; zzz=zeer zeldzaam
tnb= thans niet bedreigd; kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd; ebed = ernstig bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Alpenwatersalamander	art. 11.54 Bal	z (tnb)	- / *
Heikikker	art. 11.46 Bal	z (kwe)	- / *

Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

Wanneer grondverzet, grondbewerking of met materieel gereden moet worden rondom de poelen kunnen dieren gedood worden. Indien besloten wordt om bestaande poelen aan te passen, kan tijdelijk leefgebied verloren gaan of kunnen dieren gedood worden.

Aangezien er in de bossen, bestaand struweel en houtsingels niet gewerkt hoeft te worden is er geen risico op het doden van overwinterende heikikkers. Vanwege ongeschikt habitat is de kans ook zeer klein dat deze in het plangebied voorkomen.

Voorkómen van nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

De volgende mitigerende maatregelen moeten worden genomen om een negatief effect van de voorgenomen maatregelen te voorkomen:

- Om het doden van dieren te voorkomen moet binnen een straal van 100 meter van de poelen in de voortplantingsperiode (1 februari tot 1 juli) gewerkt worden. De volwassen dieren bevinden zich in de poel. Een andere optie is om de vegetatie tijdens de voortplantingsperiode te maaien en kort te houden, zodat het ongeschikt is voor amfibieën. Dan is het ook mogelijk om buiten de voortplantingsperiode te werken. Ook takkenrillen / -hoppen (landhabitat) moeten dan in de voortplantingsperiode worden verwijderd.
- Graafwerkzaamheden aan de poel moeten in de periode september t/m oktober uitgevoerd worden. De volwassen zijn dan op het land en de juveniele dieren gaan ook het land op en kunnen buiten het water leven. De vegetatie dient dan tijdens de voortplantingsperiode kort gemaakt te zijn en kort gehouden te worden, zodat er geen dieren in het lange vochtige grasland aanwezig zijn. Of er moet gewerkt worden bij hoge temperaturen (boven 20 graden en zonnig weer).

Indien aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan is aanvullend onderzoek en een omgevingsvergunning niet nodig. Indien hier niet aan voldaan kan worden, dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Het resultaat daarvan bepaald of een omgevingsvergunning noodzakelijk is.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

Verbodsbepalingen ten aanzien van amfibieën worden niet overtreden. Vervolgonderzoek is niet nodig en een omgevingsvergunning voor amfibieën zijn niet aan de orde wanneer aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan.

4.7 Vissen

Aanwezigheid binnen het plangebied

Vanuit de NDFF is de kopvoorn bekend als rode lijst soort (Tabel 7). De kopvoorn is een vrij zeldzame vissoort die aangetroffen wordt in structuurrijke rivierdelen waar snel- en langzaamstromende delen elkaar afwisselen. Ze bevinden zich vaak in de beschutting van holle oevers, overhangende bomen of plantenbedden in de diepere en minder snel stromende delen.

Tijdens het veldbezoek zijn zeelt en zonnebaars waargenomen.

Tabel 7 Overzicht van beschermde of beschermwaardige vissen in de omgeving van het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF (laatste 10 jaar binnen 2 km van het plangebied) en het veldbezoek.

*Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of de soort wel te verwachten is op basis van aanwezigheid van geschikt biotoop*

Rode Lijst (RL): aa=vrij algemeen; a=algemeen; z=vrij zeldzaam; zz=zeldzaam; zzz=zeer zeldzaam

tnb= thans niet bedreigd; kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd; ebed = ernstig bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Kopvoorn	SZ	z (kwe)	-

Andere beschermde vissen worden op basis van regionale verspreiding en het ontbreken van geschikt habitat niet verwacht.

Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

De huidige inrichting van de Beeksche waterloop lijkt niet geschikt voor de kopvoorn. Daarnaast blijft over het grootste deel van het traject het huidige profiel behouden. Op enkele locaties wordt mogelijk de oever natuurvriendelijk (flauwe oever) ingericht. Dit heeft geen effect op deze soort.

Voorkómen van Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

De maatregelen die zijn voorzien hebben geen nadelige effecten op deze soort, mede doordat de beek nu ook al niet geschikt is.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

Verbodsbepalingen ten aanzien van vissen worden niet overtreden. Vervolgonderzoek is niet nodig. Een Omgevingsvergunning voor vissen is daarmee niet aan de orde.

4.8 Ongewervelden

Aanwezigheid binnen het plangebied

Van beschermde dagvlinders, libellen of overige ongewervelden zijn in de directe omgeving de vermiljoenkever en grote vos bekend. Daarnaast zijn de volgende dagvlinders van de rode lijst geregistreerd (Tabel 8); bruin blauwtje, kleine parelmoervlinder, oranje zandoogje en de venwitsnuitlibel.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende vlinders waargenomen: atalanta, bont zandoogje, bruin zandoogje, citroenvlinder, dagpauwoog, landkaartje en koevinkje. Er is geen vers liggend en of dood staand hout aangetroffen.

Tabel 8 Overzicht van beschermde of beschermwaardige ongewervelden in de omgeving van het plangebied. De gegevens zijn afkomstig uit de NDFF (laatste 10 jaar binnen 2 km van het plangebied) en het veldbezoek.

Aangetroffen (+) of niet aangetroffen soort (-) tijdens veldbezoek, een * geeft aan of de soort wel te verwachten is op basis van aanwezigheid van geschikt biotoop

Rode Lijst (RL): aa=vrij algemeen; a=algemeen; z=vrij zeldzaam; zz=zeldzaam; zzz=zeer zeldzaam

tnb= thans niet bedreigd; kwe=kwetsbaar; gev=gevoelig; bed=bedreigd; ebed = ernstig bedreigd

Soort	Ow	RL	Veldbezoek
Grote vos	art. 11.54 Bal	ebed	- /*
Bruin blauwtje	SZ	gev	-
Kleine parelmoervlinder	SZ	kwe	-
Oranje zandoogje	SZ	nb	- /*
Venwitsnuitlibel	SZ	kwe	-
Vermiljoenkever	art. 11.54 Bal	nb	-

De grote vos komt voor in vochtige bossen, nabij bosranden of grote vrijstaande bomen. De waardplant voor de rupsen is iep, maar ook zoete kers en populier worden gebruikt.

Het biotoop van de vermiljoenkever wordt gevormd door vochtige bossen, houtwallen en lanen met bomen en dikke takken die recent zijn doodgegaan. Ook meer solitaire of opgestapelde boomstammen kunnen gekoloniseerd worden. De larve van de kever leeft twee jaar achter de schors van vers dode bomen of takken en ook de volwassen kever leeft het grootste deel van zijn leven achter schors. Populier is in Nederland de absolute favoriete boom voor de soort en dat komt met name omdat in populierenbossen zeer frequent vers dood hout beschikbaar komt. Echter ook de meeste andere loofbomen en zelfs enkele naaldboomsoorten worden bewoond. De biotoop, dikke afgestorven takken en bomen die recent zijn doodgegaan, is strikt beschermd. Bij werkzaamheden in het bos en bij het verwijderen van 'gevaarlijke bomen en takken' dienen daarom goede plannen te worden gemaakt die bij een ontheffingsaanvraag gevoegd dienen te worden.

Het oranje zandoogje voedt zich met braam en struikheide. De waardplanten voor de rupsen zijn diverse grassen waaronder kropbaar, rood zwenkgras, kweek en gewoon struisgras. Het habitat is ruijge en kruidenrijke plaatsen in de halfschaduw vaak in de buurt van struiken, struweel of bos.

Voor de volgende rode lijst soorten is het habitat niet geschikt:

- Bruin blauwtje houdt van droge, zandige, open, kruidenrijke en schrale graslanden en kalkgraslanden.
- Kleine parelmoervlinder houdt van open pioniervegetaties en schrale droge warme graslanden met kale grond.
- Venwitsnuitlibel in Nederland is deze soort gebonden aan rijkbegroeide, voedselarme en zure wateren. De hoogste aantallen komen voor in vennen en dan vrijwel beperkt tot bosvennen op de hogere zandgronden.

Nadelige effecten van de voorgenomen ingreep

Nectarplanten, nestplaatsen, overwinteringsplaatsen en verblijfplaatsen kunnen vernield worden. Aangezien het niet voorzien is om bomen te rooien er geen vers dood hout is aangetroffen hebben de maatregelen geen effect op de beschermde soorten. De uitvoering is pas voorzien in 2026 tegen die tijd is het goed mogelijk dat er vers dood hout aanwezig is ten gunste van de vermiljoenkever (bijvoorbeeld door stormschade). Een controle vooraf is dus noodzakelijk.

Toetsing aan de Omgevingswet - flora- en fauna-activiteit

Verbodsbepalingen conform art. 11.37 lid 1 Bal ten aanzien van de habitatrichtlijnsoorten worden niet overtreden. Nader onderzoek en een omgevingsvergunning zijn niet aan de orde.

4.9 Invasieve Exoten

Invasieve exoten zijn planten en dieren die oorspronkelijk niet in de Europese Unie voorkomen, maar die door de mens bewust of onbewust naar Europa zijn meegenomen. Doordat hun natuurlijke vijanden hier ontbreken is de kans groot dat deze soorten zich hier vestigen, gaan woekeren en schade veroorzaken aan de Europese natuur. Ze kunnen ook nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of economie.

Sinds 3 augustus 2016 is er een Europese Exotenverordening die bezit, handel, voortplanten, kweek, transport en import van een aantal schadelijke exotische planten en dieren verbiedt. Deze schadelijke soorten staan op de Unielijst invasieve exoten. Met dit verbod wil de Europese Unie de Europese biodiversiteit en ecosystemen beschermen.

Uit de NDFF blijken de volgende soorten van de Unielijst invasieve exoten voor te komen in een straal van twee kilometer rondom het plangebied: Gevlekte Amerikaanse rivierkreeft, grote waternavel, nijlgans, geelbuikschildpad, lettersierschildpad, muskusrat, reuzenbalsemien, reuzenberenklauw, roodwangschildpad en zonnebaars.

Tijdens het veldbezoek zijn; gevlekte Amerikaanse rivierkreeft, grote waternavel, kroosvaren, watercrassula en zonnebaars aangetroffen. Op het moment van het veldbezoek was de Beeksche waterloop net gemaaid. Er is op dat moment geen watercrassula in de waterloop aangetroffen. Wel zijn alle poelen besmet.

Tijdens de uitvoering moet voorkomen worden dat de grote waternavel en watercrassula verder verspreidt wordt. Voorafgaand aan de uitvoering dient controle op groeiplaatsen van de grote waternavel plaats te vinden. Bij aanwezigheid dient deze gesaneerd te worden.

De volgende soorten vragen extra aandacht:

- Watercrassula
Alle bestaande poelen zijn zwaar besmet met watercrassula. Het niet zorgvuldig werken vergoot het risico op verspreiding van deze soort.
- Grote waternavel
In de gehele Beeksche Waterloop is grote waternavel aangetroffen. Bovenstrooms ter hoogte van het Wilhelminakanaal is de besmetting het grootste. De soort is aangetroffen zowel in de oeverzone als in het maaisel op het pad naast de waterloop. Verspreiding van de soort dient voorkomen te worden.
- Kroosvaren
Benedenstrooms van het traject ter hoogte van de Duykenspaalse Heiweg in de natuurvriendelijke oever aan de zuidzijde van de Beeksche waterloop is kroosvaren aanwezig. Verdere verspreiding moet voorkomen worden.

Watercrassula

Het advies is om niet te gaan graven in bestaande poelen en deze niet aan te passen of te vergroten. De vrijgekomen minerale grond wordt meteen ingenomen door watercrassula. Daarnaast raken machines besmet en is het risico op verder verspreiding door het gebied heel groot. Ook de aanleg van nieuwe poelen wordt afgeraden. Aangezien alle poelen besmet zijn, zal ook een nieuwe poel binnen korte tijd besmet raken en ingenomen worden door watercrassula. Mocht het toch wenselijk zijn om een poel aan te leggen, dan is het belangrijk de oevers in te zaaien met een zaadmengsel van soorten die op de betreffende

standplaats passen en meteen zorgen voor concurrentie. In een ecologisch werkprotocol dient de aannemer gewaarschuwd te worden waar deze wel en niet mag komen en hoe omgegaan dient te worden met deze soort.

Grote waternavel

Deze soort is goed te bestrijden door consequent te plukken. Aanvoer van bovenstrooms moet dan worden voorkomen. De grote waternavel komt via het Wilhelminakanaal in de Beeksche waterloop. Rijkswaterstaat dient aangesproken te worden op haar verantwoordelijkheden. Zij mogen invasieve exoten niet verspreiden en dat gebeurt nu wel. Daarnaast kan bovenstrooms van de stuw (Nederwettense Heikampen) een bolina booms drijflijn worden aangebracht om grote waternavel af te vangen.

Kroosvaren

Verdere verspreiding (mocht de soort benedenstrooms van het plangebied niet aanwezig zijn) kan mogelijk voorkomen worden door het plaatsen van een bolina boom drijflijn. In een strenge winter wanneer er ijs op het water komt, kan deze soort kapot vriezen.

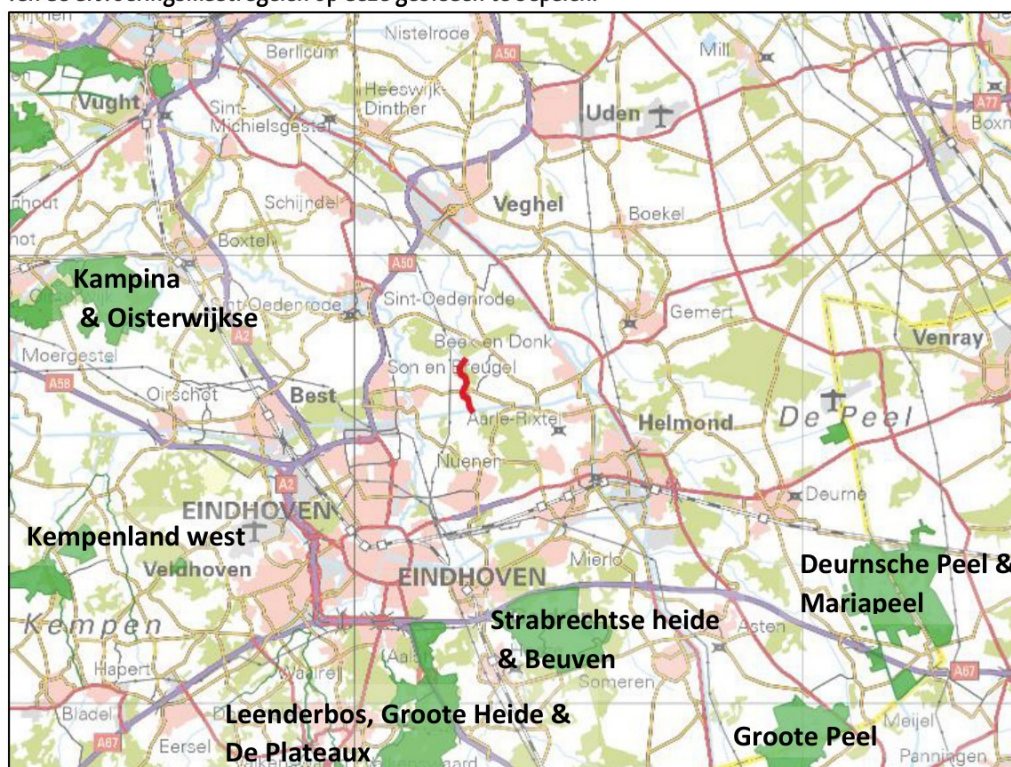
5. Toetsing Omgevingswet > Natura 2000 activiteiten

Het uitgangspunt van de specifieke zorgplicht in art. 11.6 Bal is dat initiatiefnemers alle handelingen die nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied of bijzonder nationaal natuurgebied achterwege laten. De initiatiefnemer moet daarom vooraf nagaan of de voorgenomen maatregelen gevolgen kunnen hebben voor de natuurwaarden in deze gebieden en hoe die gevolgen redelijkerwijs voorkomen of beperkt kunnen worden.

Onder de Omgevingswet geldt enkel een vergunningsplicht voor een 'project' met mogelijk significante gevolgen voor een Natura 2000-gebied. Of een 'project' gevolgen kan hebben, moet worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied en in het licht van de specifieke milieukenmerken en omstandigheden van dat gebied. Het gaat niet alleen om plannen die plaats vinden binnen een Natura 2000-gebied, maar ook om plannen en projecten die plaats vinden buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Dit wordt de externe werking van het gebiedsbeschermingsregime genoemd. Deze externe werking is ruimtelijk onbegrensd waarbij niet de afstand tot het Natura 2000-gebied bepalend is, maar het potentiële effect van een voorgenomen project op dit gebied.

Om de stikstofdepositie die door een project wordt veroorzaakt te bepalen wordt gebruikt gemaakt van het stikstofrekenmodel AERIUS Calculator. Het gebruik hiervan is voor projecten verplicht conform art. 4.15, 6.15 en 7.19h lid 1 onder e Or. AERIUS Calculator berekent de stikstofdeposities van een project tot een afstand van 25 kilometer van de emissiebron(nen). Buiten die afstand kunnen met het huidige model geen betrouwbare uitspraken worden gedaan.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Strabrechtse Heide & Beuven en ligt op 10 kilometer afstand ten zuiden van het plangebied. De overige gebieden liggen op meer dan 10 kilometer van het plangebied (Figuur 5). De inrichting heeft geen effect op de Natura 2000-gebieden. Het gaat om natuurontwikkeling waarbij alleen tijdens de uitvoering een mogelijk risico op tijdelijke uitstoot en stikstofdepositie bestaat. Het is dus noodzakelijk om een AERIUS berekening uit voeren om het effect van de uitvoeringsmaatregelen op deze gebieden te bepalen.

Figuur 5 Ligging plangebied (rode lijn) t.o.v. Natura 2000-gebieden (bron PDOK viewer).

6. Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Planten en dieren krijgen daarmee meer kans zich te verspreiden en voort te planten. Dit helpt om de diversiteit aan soorten in stand te houden. De provincies zijn verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland op het land.

De Beeksche Waterloop is onderdeel van het natuurnetwerk Nederland (Figuur 6) en aangewezen als ecologische verbindingszone binnen dit netwerk.

De voorgenoemde maatregelen hebben geen invloed op het natuurnetwerk en dragen bij aan de realisatie van de ecologische verbindingszone van de Beeksche Waterloop. Verdere toetsing is niet aan de orde.

Figuur 6 Ligging van het plangebied ten opzichte van NNN en EVZ Beeksche Waterloop (rode stippellijn).

7. Toetsing Houtopstanden

Artikel 4.3 lid 1 Ow bepaalt dat er regels worden gesteld aan een zestiental activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben op de fysieke leefomgeving. Een van deze activiteiten is het vellen en beheren van houtopstanden. Art. 4.35 lid 1 Ow bepaalt dat de regels daarover moeten worden gesteld met het oog op instandhouding van het bosareaal, de natuurbescherming of het beschermen van landschappelijke waarden. In het tweede lid is bepaald dat de regels er in ieder geval toe leiden dat na het vellen of anderszins teniet gaan van een houtopstand, herbeplanting plaats vindt, op bosbouwkundig verantwoorde wijze. Dit is vastgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Een houtopstand in de zin van art. 4.3 Ow is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Niet elke opstand valt echter onder het regime van de Ow. In art. 11.111 lid 2 Bal is een lijst met houtopstanden opgenomen die zijn uitgesloten. Onder 'j' zijn ook opgenomen: houtopstanden die een kleinere oppervlakte grond beslaan dan 10 are, of bestaan uit een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Voor de realisatie van dit project is niet voorzien om meer dan 10 are houtopstand te rooien. De meldplicht zoals bedoeld onder 11.3.2 Bal is niet van toepassing. Indien blijkt dat er toch meer dan 10 are houtopstand gerooid dient te worden, moet dit minimaal 4 weken, maar niet eerder dan een jaar voor het begin daarvan gemeld worden aan provinciale staten.

8. Conclusies en samenvatting

Soortbescherming

Vaatplanten, (korst)mossen en schimmels

- Ten aanzien van vaatplanten, (korst)mossen en schimmels worden er geen verbodsbepalingen uit het Bal. overtreden, zolang invulling wordt gegeven aan onderstaande voorwaarden. Een omgevingsvergunning is dan niet aan de orde.
- De drijvende waterweegbree
Dit is de enige beschermde soort die voorkomt binnen het plangebied. Tijdens het veldbezoek op 10 juli was de waterloop en een oever net gemaaid en was de aanwezigheid in de waterloop moeilijk te controleren. Binnen het plangebied zijn de waarnemingen alleen bekend vanuit het Heikanstven en Haverven in de Mosbulten. Dit zijn zuurdere wateren dan de Beeksche waterloop dus wat betreft standplaats ook logisch. De Beeksche waterloop wordt gevoed met kanaalwater uit het Wilhelminakanaal en er liggen veel agrarische percelen naast. Dit lijkt minder geschikt als standplaats. Vanuit de zorgplicht is het advies om de locaties waar de beek vergraven wordt te controleren op de aanwezigheid van deze soort. Indien er groeiplaatsen aanwezig zijn kunnen deze voorafgaand aan de werkzaamheden verplaatst worden naar geschikt habitat in de directe omgeving of teruggeplaatst worden na herinrichting. Aangezien het een pioniersoort is kan deze hiervan profiteren. Een overtreding op de wet is dan niet aan de orde.
- Tengere stekelzwam
Indien er voor de werkzaamheden eiken of beuken naast een zandpad gerooid moeten worden, is het advies deze te controleren op deze soort in de periode augustus tot oktober. Bij aanwezigheid gaat de voorkeur er naar uit het plan ter plaatse te wijzigen, zodat deze soort behouden blijft.
- Slijmerige spijkerzwam
Moeten er naaldbomen gerooid worden, dan kan tussen juli en oktober een controle plaats vinden op de aanwezigheid van deze soort. Indien aanwezig is het advies de groeiplaats te ontzien en het plan indien mogelijk lokaal aan te passen.

Vleermuizen

- Verbodsbepalingen conform art. 11.46 lid 1 Bal ten aanzien van vleermuizen worden niet overtreden. Zoals nu voorzien blijven vliegroutes behouden. Indien vliegroutes doorbroken worden of bomen gerooid moeten worden dienen deze onderzocht te worden op het gebruik van vleermuizen. Indien deze niet gebruikt worden kan er gewerkt worden zonder een omgevingsvergunning. Wanneer deze wel gebruikt worden door vleermuizen, kan het plan worden aangepast. Mocht dit niet wenselijk zijn dient een omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

Zoogdieren

- Het plangebied bestaat uit een gevarieerd landschap waarin landbouwpercelen afgewisseld worden door natuurterreinen. Er zijn veel verbindingen aanwezig tussen de bossen en houtsingels door aanwezige bomenlanen, bomenrijen en structuurrijke bermen en oever. Hierdoor is er veel variatie in foerageergebied / leefgebied voor de das en kleine marters. Wanneer invulling wordt gegeven aan de mitigerende maatregelen en deze worden vastgelegd in een ecologisch werkplan is nader onderzoek en een omgevingsvergunning niet aan de orde. Indien de mitigerende maatregelen niet nageleefd kunnen worden, dient nader onderzoek uitgevoerd te worden en mogelijk aansluitend een omgevingsvergunning aangevraagd te worden.

Vogels

- Indien buiten de kwetsbare periode voor vogels gewerkt wordt (kwetsbare periode maart tot en met juli) en er geen bomen worden gerooid is aanvullend onderzoek niet nodig. Tijdens het veldbezoek zaten de bomen in blad. Het vaststellen van holtes was hierdoor minder goed uit te voeren. Tijdens het veldbezoek zijn geen horsten, holtes en jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Aanvullend onderzoek is niet nodig. Dat er nu geen nesten zijn aangetroffen wil niet zeggen dat er in 2026 ook geen nesten aanwezig zijn. Voor aanvang van de werkzaamheden dient hierop een controle uitgevoerd te worden. Verbodsbepalingen conform art. 11.37 Bal ten aanzien van vogels

worden niet overtreden, mits de voorgestelde mitigerende maatregelen worden getroffen. Een Omgevingsvergunning voor vogels is daarmee niet aan de orde.

Reptielen

- Verbodsbepalingen ten aanzien van reptielen worden niet overtreden. Vervolgonderzoek en een omgevingsvergunning is niet aan de orde.

Amfibieën

- Verbodsbepalingen ten aanzien van amfibieën worden niet overtreden. Vervolgonderzoek is niet nodig en een omgevingsvergunning voor amfibieën zijn niet aan de orde wanneer aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan.

Vissen

- Verbodsbepalingen ten aanzien van vissen worden niet overtreden. Vervolgonderzoek is niet nodig. Een Omgevingsvergunning voor vissen is daarmee niet aan de orde.

Insecten

- Verbodsbepalingen conform art. 11.37 lid 1 Bal ten aanzien van de habitatrichtijnsoorten worden niet overtreden. Nader onderzoek en een omgevingsvergunning zijn niet aan de orde. De uitvoering is pas voorzien in 2026 tegen die tijd is het goed mogelijk dat er vers dood hout aanwezig is ten gunste van de vermiljoenkever (bijvoorbeeld door stormschade). Een controle vooraf is dus noodzakelijk.

Invasieve exoten

- **Watercrassula**
Het advies is om niet te gaan graven in bestaande poelen en deze niet aan te passen of te vergroten. De vrijgekomen minerale grond wordt meteen ingenomen door watercrassula. Daarnaast raken machines besmet en is het risico op verder verspreiding door het gebied heel groot. Ook de aanleg van nieuwe poelen wordt afgeraden. Aangezien alle poelen besmet zijn, zal ook een nieuwe poel binnen korte tijd besmet raken en ingenomen worden door watercrassula. In een ecologisch werkprotocol dient de aannemer gewaarschuwd te worden waar deze wel en niet mag komen en hoe omgegaan dient te worden met deze soort. Mocht toch gewerkt worden in een besmet gebied. Dan dient een hygiëne protocol opgesteld te worden en dit dient nageleefd te worden tijdens de uitvoering.
- **Grote Waternavel**
Deze soort is goed te bestrijden door consequent te plukken. Aanvoer van bovenstrooms moet dan worden voorkomen. De grote waternavel komt via het Wilhelminakanaal in de Beeksche waterloop. Rijkswaterstaat dient aangesproken te worden op haar verantwoordelijkheden. Zij mogen invasieve exoten niet verspreiden en dat gebeurt nu wel. Daarnaast kan bovenstrooms van de stuw (Nederwettense Heikampen) een bolina booms drijflijn worden aangebracht om grote waternavel af te vangen.
- **Kroosvaren**
Verdere verspreiding kan mogelijk voorkomen worden door het plaatsen van een bolina boom drijflijn. In een strenge winter wanneer er ijs op het water komt, kan deze soort kapot vriezen.

Natura 2000

De maatregelen worden uitgevoerd ten behoeve van natuurontwikkeling (realisatie NNN. Alleen tijdens de uitvoering is een mogelijk risico op tijdelijke uitstoot en stikstofdepositie aanwezig. Het is dus noodzakelijk om een AERIUS berekening uit voeren om het effect van de uitvoeringsmaatregelen op de Natura 2000-gebieden te bepalen.

Natuur Netwerk Nederland

De voorgenen maatregelen hebben geen invloed op het natuurnetwerk en dragen bij aan de realisatie van de ecologische verbindingszone Beeksche Waterloop. Verdere toetsing is niet aan de orde.

Houtopstanden

Zolang er minder dan 10 are aan houtopstand wordt gerooid of een rijbeplanting die 20 of minder bomen omvat gerekend over het totaal aantal rijen is er geen meldplicht of omgevingsvergunning aan de orde.

Tabel 9 Samenvatting; per soortgroep is het effect en de vervolgstappen weergegeven.

Soortgroep	Effect	Vervolgstappen	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning
Vaatplanten (korst)mossen en schimmels	Mogelijk	ecologisch werkprotocol	Controle op drijvende waterweegbree ter plaatse waar oever / beek wordt vergraven	nee
Vleermuizen	nee	ecologisch werkprotocol	Alleen wanneer bomen of lijnvormige elementen verwijderd worden	nee
Grondgebonden zoogdieren	ja	ecologisch werkprotocol	nee	nee, mits de mitigerende voorwaarden worden toegepast.
(Broed)vogels	ja	ecologisch werkprotocol	Aangezien de uitvoering pas plaats vindt in 2026 is het advies in de besteksfase een controle te doen op jaarrondbeschermden nesten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.	nee
Reptielen en amfibieën	nee	niet van toepassing	nee	nee
Vissen	nee	niet van toepassing	nee	nee
Ongewervelden	nee	niet van toepassing	Controle op vers dood hout voorafgaand aan de uitvoering	nee
Natura 2000	Mogelijk	AERIUS berekening	ja	afhankelijk uitkomst berekening
Natuur netwerk Nederland	nee	niet van toepassing	nee	nee
Houtopstanden	nee	niet van toepassing	nee	nee

9. Bronnen

Website

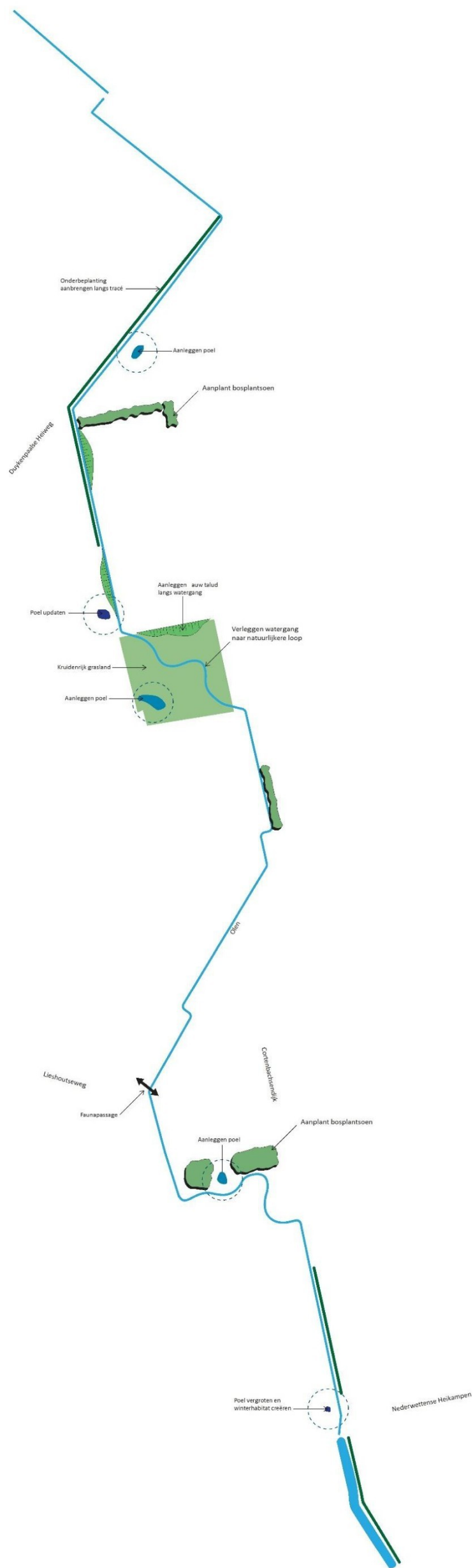
Diersporengids.nl
Lijst beschermde soorten omgevingswet (Natuurinclusief)
Nationale Database Flora en Fauna
Ravon.nl
Sovon.nl
Verspreidingsatlas.nl
Wilde planten.nl
Zwammen.floraeuropa.eu/nl/
Zoogdiervereniging.nl

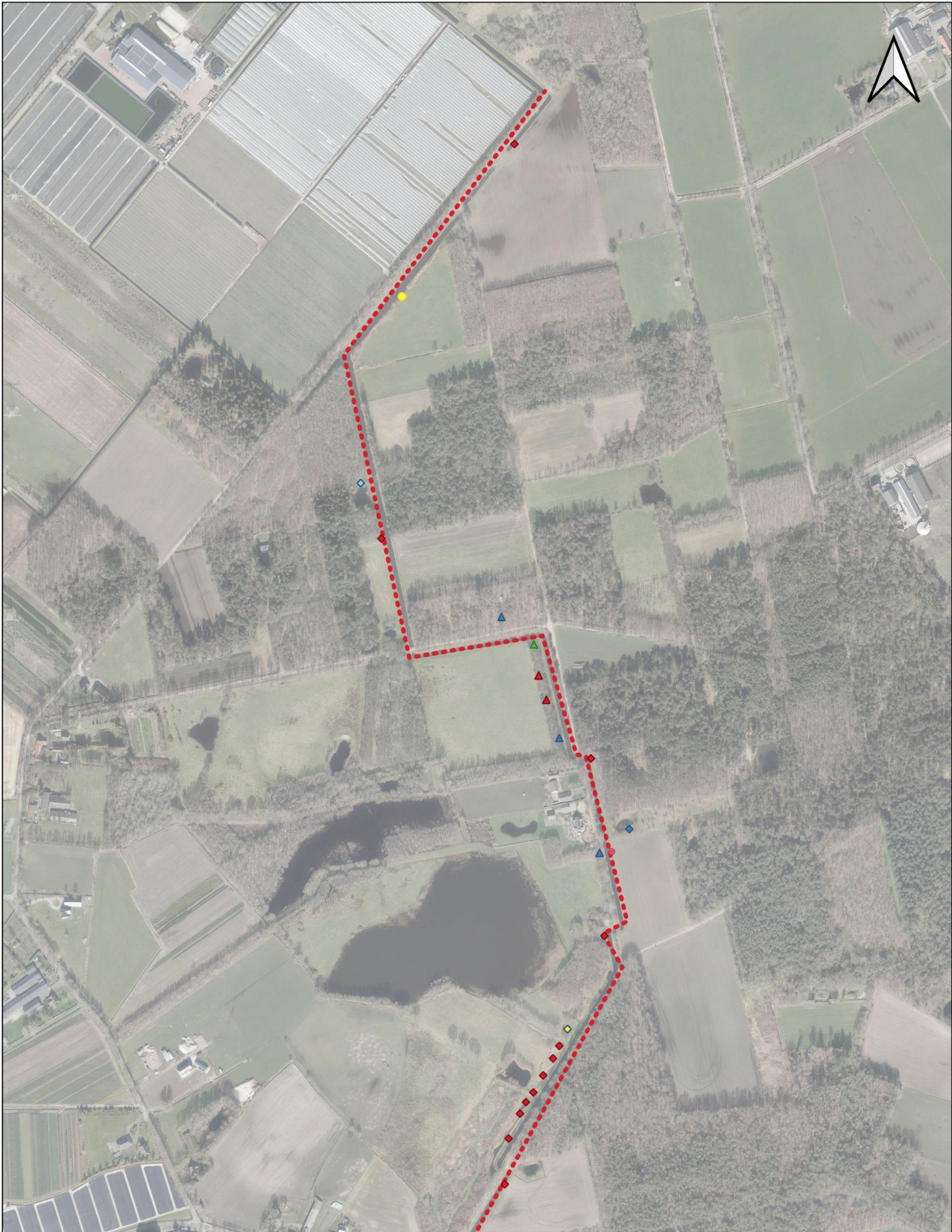
Literatuur

Backes, C.W. et. al, Natuur in de Omgevingswet, Boom Juridisch, Den Haag, 2024

Diepenbeek A., Veldgids Diersporen Europa, KNNV, Zeist, 2019

Uchelen, E., Bunzing, hermelijn en wezel – Kleine roofdieren, KNNV, Zeist, 2021

Legenda

waarnemingen_10juli

▲ Dassenburcht

● Gevlekte Am. Rivierkreeft

◆ Grote watervan

◆ Kleverige ogentroost

▲ Konijnenhol

▲ Marterhoop

◆ Moerashertshooi

◆ Wilde marjolein

● Kroosvaren

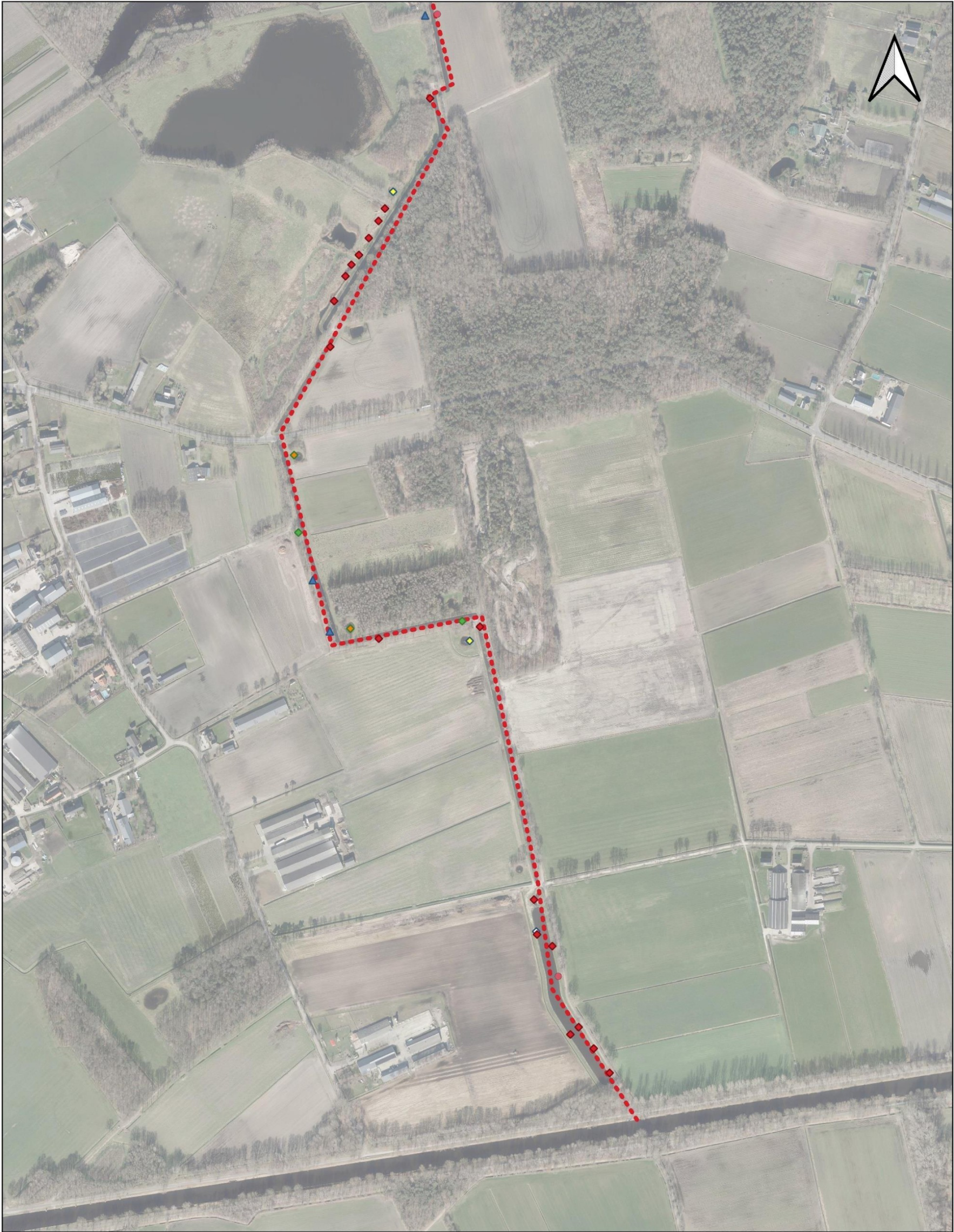
--- EVZ_traject

Luchtfoto 2022 Ortho 8cm RGB

Beeksche waterloop Noord

Waarnemingen 10 juli 2024

Legenda

waarnemingen_10juli

- Brede wespenorchis
- Gevlekte Am. Rivierkreeft
- Grote watervan

- Kleverige ogentroost
- Marterhoop
- Watercrassula
- Zwanenbloem

- EVZ_traject
- Luchtfoto 2022 Ortho 8cm RGB

Beeksche waterloop Zuid

Waarnemingen 10 juli 2024

Bijlage 3 Fotocollage huidige situatie

Enkele poelen in het gebied. Deze zijn allemaal besmet met watercrassula.

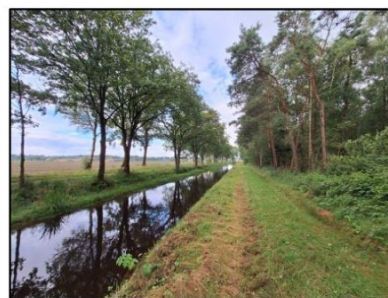
Overzicht Beeksche Waterloop van Zuid naar noord

Figuur 7 Zicht richting Wilhelminakanaal

Figuur 8 Kruising Weverse Heiweg - Cortenbachsedijk

Figuur 9 Weg Son-Lieshout

Figuur 10 Olen richting het zuiden

Figuur 11 Olen richting het noorden

Figuur 12 Duykenspalse Heiweg

Enkele soorten die zijn aangetroffen

Figuur 13 Grote waternavel in maaisel in de beek en in zijwaterlopen

Figuur 14 Boven links zwanenbloem en rechts kleverige ogentroost. Links onder brede wespenorchis en rechts beekpunge.

Figuur 15 Kroosvaren

Figuur 16 Boven links bont zandoogje, rechts bruin zandoogje; Onder links koevinkje en rechts landkaartje

Figuur 17 Hol das